

pune probleme grele în fiecare limbă în parte, lucru evidențiat de numeroasele cercetări speciale ce i-au fost consacrate pretutindeni și care ies la lumină mereu. Necesitatea de a elucida unele chestiuni privitoare la categoriile gramaticale ale verbului rus (aspect, timp, mod, persoană, diateză), la sensul și funcțiunea lor, i-a determinat pe A. V. Bondarko și L. L. Bulanin să elaboreze prezenta importantă monografie, în care locul central a fost rezervat celor mai complicate probleme teoretice angajate de această parte de vorbire. Dintre cele cinci categorii specifice verbului rus, în lucrarea de față primele patru sînt opera lui A. V. Bondarko, iar ultima, adică *diateza* (asupra căreia vom insista în continuare în mod special), a lui L. L. Bulanin.

După o succintă *introducere* (p. 3—10), autorii expun problemele pe capitole, astfel: cap. I (p. 11—75) a fost consacrat *aspectului verbal*; cap. II (p. 76—119) tratează *categoria timpului*; cap. III (p. 120—134) dezbate *problema modurilor*; cap. IV (p. 135—149) abordează *categoria persoanei*, iar cap. V (p. 150—182) este dedicat *diatezei*. Lucrarea se încheie cu o bogată *bibliografie* (p. 183—190) dispusă pe teme și cuprinzînd, în total, 177 de titluri.

În general, constatăm că problemele luate în studiu în monografia recențată sînt tratate la un înalt nivel științific, în lumina datelor puse la îndemînă de lingvistica contemporană, care cunoaște, și în acest sector, succese remarcabile.

Cum semnalăm și mai sus, atenția principală a lui A. V. Bondarko și L. L. Bulanin a fost concentrată în jurul problemelor litigioase privitoare la esența categoriilor specifice verbului, la sistemul formelor gramaticale, precum și la funcțiunea acestora în limba rusă contemporană. Este natural că autorilor le-a fost imposibil să cuprindă, într-o lucrare de asemenea proporții, întreaga complexitate a verbului rus. Astfel, în monografia lor nu se vorbește nimic despre infinitiv, participiu, gerunziu și nici despre clasificarea verbelor; de asemenea, nu au fost descrise principiile de organizare a paradigmelor; în sfîrșit, nu vom găsi nici indicații generale privind verbul ca parte de vorbire.

Analizînd faptele care constituie obiectul cercetării, A. V. Bondarko și L. L. Bulanin țin seama de distincția dintre *limbă* și *vorbire*, concepută ca o corelație dialectică dintre general și particular, sprijinindu-se aici pe unele idei cuprinse într-o lucrare publicată de L. V. Șcerba (1880—1944) în anul 1945¹.

Autorii concep *categoria gramaticală* ca un sistem de opoziții formale, caracterizate prin același sens. Cu alte cuvinte, în definiție accentul cade pe unitatea dintre conținutul semantic și sistemul mijloacelor gramaticale de exprimare a acestuia.

Demn de relevant este faptul că A. V. Bondarko și L. L. Bulanin examinează categoriile gramaticale în raporturile lor cu categoriile funcțional-semantice, bazîndu-se, în mare măsură, pe teoria lui I. I. Meșcaninov (1883—1967) despre *categoriile noționale*².

¹ Este vorba de studiul *Očerednyje problemy jazykovedenija*; Vezi Akad. L. V. Șcerba, *Izbrannye raboty po jazykoznaniju i fonetike*, t. I, Editura Universității din Leningrad, 1958, p. 9, 23.

² Vezi, de pildă, I. I. Meșcaninov, *Členy predloženiia i časti reči*, Moscova—Leningrad, 1945.